ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 28ης Απριλίου 1998 *

Στην υπόθεση C-118/96,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Länsrätten i Dalarnas län, πρώην Länsrätten i Kopparbergs län (Σουηδία), προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Jessica Safir

και

Skattemyndigheten i Dalarnas län, πρώην Skattemyndigheten i Kopparbergs län,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 6, 59, 60, 73 Β και 73 Δ της Συνθήκης ΕΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, C. Gulmann, H. Ragnemalm, M. Wathelet και R. Schintgen, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida (εισηγητή), P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch και P. Jann, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η σουηδική

γενικός εισαγγελέας: G. Tesauro
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η J. Safir, εκπροσωπούμενη από τους J.-M. Bexhed και G. Lundsten, δικηγόρους Στοκχόλμης,

— η Σουηδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την L. Nordling, rättschef στη γραμματεία κοινοτικών νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών,

— η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον P. Biering, προϊστάμενο τμήματος στο Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον J. E. Collins, Assistant Treasury Solicitor, επικουρούμενο από τον C. Vajda, barrister,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους A. Caciro, νομικό σύμβουλο, και K. Simonsson, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της J. Safir, εκπροσωπηθείσας από τους J.-M. Bexhed και G. Lundsten, της Σουηδικής Κυβερνήσεως εκπροσωπηθείσας από την L. Nordling, της Δανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπηθείσας από τον P. Biering, της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπηθείσας από τον J. E. Collins, επικουρούμενο από τον C. Vajda, και της Επιτροπής, εκπροσωπηθείσας από τους K. Simonsson και H. Michard, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, κατά τη συνεδρίαση της 10ης Ιουνίου 1997,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 23ης Σεπτεμβρίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με απόφαση της 22ας Μαρτίου 1996, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 12 Απριλίου 1996, το Länsrätten i Dalarnas län, πρώην Länsrätten i Kopparbergs län, υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 6, 59, 60, 73 Β και 73 Δ της ιδίας Συνθήκης.

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της J. Safir, κατοίκου Σουηδίας, και του Skattemyndigheten i Dalarnas län, πρώην Skattemyndigheten i Kopparbergs län (Οικονομική Εφορία του διοικητικού διαμερίσματος του Kopparberg, στο εξής: Skattemyndigheten), σχετικά με την καταβολή του φόρου επί των ασφαλίστρων ασφαλίσεως ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως, τα οποία η J. Safir κατέβαλε το 1995 στη Skandia Life Assurance Company Ltd (στο εξής: Skandia Life), βρετανική ασφαλιστική εταιρία ασκούσα δραστηριότητα στη σουηδική αγορά και θυγατρική κατά 100 % της σουηδικής ασφαλιστικής εταιρίας Skandia.

Η σουηδική νομοθεσία

3 Η φορολογία της αποταμιεύσεως που πραγματοποιείται υπό μορφή ασφαλίσεως ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως (ασφάλιση Κ) συναπτομένης με εταιρίες εγκατεστημένες στη Σουηδία πλήττει τόσο τις εταιρίες όσο και τους αντισυμβαλλομένους.

4 Οι εγκατεστημένες στη Σουηδία ασφαλιστικές εταιρίες καταβάλλουν φόρο σύμφωνα με τον lag (1990: 661) om avkastingsskatt på pensionsmedel (νόμο περί φορολογήσεως της περιουσίας των συνταξιοδοτικών οργανισμών). Ο φόρος αυτός παρουσιάζει, από φοροτεχνικής απόψεως, τα χαρακτηριστικά φόρου επί της αποδόσεως του κεφαλαίου της ασφαλίσεως και βαρύνει τον ασφαλιστή. Υπολογίζεται με τυποποιημένη μέθοδο, η οποία λαμβάνει ως βάση το κεφάλαιο της εταιρίας, όπως αυτό προσδιορίστηκε κατά τη λήξη του προηγουμένου της φορολογήσεως έτους, μειούμενο κατά την αξία του χρηματοοικονομικού παθητικού κατά τον ίδιο χρόνο και, κατόπιν, πολλαπλασιαζόμενο επί το μέσο επιτόκιο των κρατικών ομολογιών στη διάρκεια του έτους φορολογήσεως. Η ούτως υπολογιζόμενη απόδοση φορολογείται στη συνέχεια με συντελεστή 27 %.

5 Οι αντισυμβαλλόμενοι ασφαλιστικών εταιριών εγκατεστημένων στη Σουηδία δεν μπορούν να εκπέσουν το ασφάλιστρο από το φορολογητέο εισόδημά τους. Σε αντιστάθμιση, τα ληξιπρόθεσμα ποσά δεν φορολογούνται.

6 Το αυτό ισχύει και για τους αντισυμβαλλομένους ασφαλιστικών εταιριών εγκατεστημένων στην αλλοδαπή.

7 Η αποταμίευση που πραγματοποιείται υπό μορφή ασφαλίσεως ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως συναπτομένης με ασφαλιστική εταιρία εγκατεστημένη στην αλλοδαπή φορολογείται βάσει του lag (1990: 662) om skatt på vissa premiebetalningar (premieskattelagen) (νόμου περί φορολογήσεως ορισμένων ποσών που καταβάλλονται ως ασφάλιστρα, στο εξής: premieskattelag), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1991.

8 Κατά την απόφαση περί παραπομπής, σκοπός του premieskattelag είναι η εξασφάλιση της ουδετερότητας, από απόψεως ανταγωνισμού, μεταξύ της αποταμιεύσεως που πραγματοποιείται υπό μορφή ασφαλίσεως ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως μέσω εγκατεστημένων στη Σουηδία ασφαλιστικών εταιριών και της αποταμιεύσεως που πραγματοποιείται μέσω εταιριών εγκατεστημένων στην αλλοδαπή.

9 Το άρθρο 1 του premieskattelag προβλέπει ότι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στη Σουηδία ή διαμένουν μονίμως στη χώρα αυτή και τα οποία έχουν συνάψει συμβάσεις ασφαλίσεως ζωής με εταιρίες μη εγκατεστημένες στη Σουηδία υποχρεούνται να καταβάλλουν στο Δημόσιο φόρο επί των καταβαλλομένων ασφαλίστρων. Δυνάμει του άρθρου 3 του premieskattelag, ο συντελεστής του φόρου είναι 15 % επί του ποσού του ασφαλίστρου.

10 Εξάλλου, οι φορολογούμενοι αυτοί πρέπει να καταγράφονται και να δηλώνουν την καταβολή του ασφαλίστρου σε μια κεντρική υπηρεσία, το Skattemyndigheten.

11 Τέλος, το άρθρο 5 του premieskattelag προβλέπει ότι το όργανο αυτό μπορεί, κατόπιν αιτήσεως του αντισυμβαλλομένου, να χορηγήσει απαλλαγή από την καταβολή του φόρου ή να τον μειώσει κατά το ήμισυ όταν η εταιρία με την οποία έχει συναφθεί η σύμβαση ασφαλίσεως υπάγεται, εντός του κράτους στο οποίο είναι εγκατεστημένη, σε φόρο εισοδήματος ανάλογο εκείνου ο οποίος βαρύνει τις ασφαλιστικές εταιρίες που είναι εγκατεστημένες στη Σουηδία. Ο φόρος επί των ασφαλίστρων μπορεί να μειωθεί κατά το ήμισυ όταν ο αλλοδαπός φόρος αντιστοιχεί τουλάχιστον στο ένα τέταρτο του φόρου που ισχύει στη Σουηδία, μπορεί δε να χορηγηθεί πλήρης απαλλαγή όταν ο αλλοδαπός φόρος αντιστοιχεί τουλάχιστον στο ήμισυ του φόρου που ισχύει στη Σουηδία.

12 Κατά το αιτούν δικαστήριο, αυτή η δυνατότητα απαλλαγής ή μειώσεως του φόρου αποσκοπεί στην αποφυγή της βαρύτερης φορολογήσεως του αποταμιεύοντος ο οποίος συνάπτει ασφάλιση ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως με εταιρία εγκατεστημένη στην αλλοδαπή σε σχέση με εκείνον που συνάπτει τέτοια σύμβαση ασφαλίσεως με εταιρία εγκατεστημένη στη Σουηδία.

Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης

13 Η J. Safir, έχοντας συνάψει στις αρχές του έτους 1995 σύμβαση ασφαλίσεως ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως με την εταιρία Skandia Life, ζήτησε από το Skattemyndigheten να της χορηγήσει απαλλαγή από την καταβολή του φόρου επί των ασφαλίστρων, σύμφωνα με το άρθρο 5 του premieskattelag.

14 Με απόφαση της 12ης Απριλίου 1995, το Skattemyndigheten μείωσε κατά το ήμισυ τον φόρο, καθορίζοντάς τον στο 7,5 % του ποσού των ασφαλίστρων που καταβλήθηκαν στη Skandia Life κατά το 1995, ήτοι στο ποσό των 75 σουηδικών κορωνών (SKR).

15 Η J. Safir προσέφυγε κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον της αρμοδίου για θέματα φορολογικής απαλλαγής οργάνου, του Riksskatteverket, το οποίο, στις 3 Ιουλίου 1995, απέρριψε την προσφυγή με ανέκκλητη απόφαση.

16 Στις 4 Ιανουαρίου 1996, η J. Safir δήλωσε στο Skattemyndigheten τις πραγματοποιηθείσες καταβολές ασφαλίστρων, υποστηρίζοντας, ωστόσο, ότι δεν υπείχε υποχρέωση καταβολής φόρου επί των ασφαλίστρων διότι ο φόρος αυτός αντέβαινε στο κοινοτικό δίκαιο.

17 Κατόπιν επανεξετάσεως του φακέλου, το Skattemyndigheten, με αποφάσεις της 17ης Ιανουαρίου και της 25ης Ιανουαρίου 1996, ενέμεινε στην απόφαση περί επιβολής φόρου.

18 Με δικόγραφα της 22ας Ιανουαρίου και της 13ης Φεβρουαρίου 1996, η J. Safir άσκησε προσφυγή ενώπιον του Länsrätten i Dalarnas län με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως του Skattemyndigheten περί επιβολής φόρου.

19 Στην απόφαση περί παραπομπής, το δικαστήριο αυτό παρατηρεί ότι, παρά τον σκοπό του Σουηδού νομοθέτη που συνίσταται στη διατήρηση της ουδετερότητας από απόψεως ανταγωνισμού μεταξύ των συναπτόντων ασφάλιση

ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως με σουηδικές εταιρίες και των συναπτόντων ασφάλιση ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως με αλλοδαπές εταιρίες, ο φόρος, από φοροτεχνικής απόψεως, έχει διαφορετική δομή αναλόγως του αν η ασφαλιστική εταιρία είναι εγκατεστημένη στη Σουηδία ή στην αλλοδαπή και ότι η διαφορά αυτή ενδέχεται να είναι ασυμβίβαστη με τη Συνθήκη. Ως εκ τούτου, υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Οσάκις, εντός ορισμένου κράτους μέλους, η φορολογία των ασφαλίσεων ζωής, οι οποίες συνάπτονται με εγχώριες ασφαλιστικές εταιρίες και με αλλοδαπές ασφαλιστικές εταιρίες που ασκούν τις ασφαλιστικές τους δραστηριότητες εντός του κράτους μέλους μέσω καταστήματος στο κράτος αυτό, λαμβάνει, από φοροτεχνικής απόψεως, τη μορφή φόρου επί της αποδόσεως του κεφαλαίου της ασφαλίσεως, υπολογιζομένου με τυποποιημένη μέθοδο και καταβαλλομένου από τον ασφαλιστή, αντιβαίνει στα άρθρα 6, 59, 60 ή 73 Β και 73 Δ της Συνθήκης της Ρώμης το γεγονός ότι — χάριν της ουδετερότητας από απόψεως ανταγωνισμού μεταξύ εγχωρίων και αλλοδαπών επιχειρήσεων ασφαλίσεως ζωής — ο φόρος πλήττει τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται από τον κατοικούντα εντός του κράτους μέλους αντισυμβαλλόμενο δυνάμει συμβάσεως ασφαλίσεως ζωής που έχει συνάψει με ασφαλιστή εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος και ασκούντα τη δραστηριότητά του εντός του πρώτου κράτους μέλους σύμφωνα με τους κανόνες περί διασυνοριακών ασφαλιστικών δραστηριοτήτων, αν υποτεθεί ότι ο φόρος επί των προαναφερθέντων ασφαλίστρων μπορεί να μηδενισθεί ή να ελαττωθεί κατά το ήμισυ από τη φορολογική αρχή στην περίπτωση κατά την οποία η εγκατεστημένη στην αλλοδαπή ασφαλιστική εταιρία υπόκειται, εντός του κράτους της έδρας της, σε φόρο εισοδήματος ανάλογο προς τη φορολογική επιβάρυνση των εγχωρίων εταιριών ασφαλίσεως ζωής στο άλλο κράτος μέλος;»

20 Με το προδικαστικό του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν τα άρθρα 6, 59, 60 ή 73 Β και 73 Δ της Συνθήκης εμποδίζουν την εφαρμογή εθνικής νομοθεσίας περί φορολογήσεως των ασφαλίσεων ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως, όπως η επίδικη νομοθεσία στην κύρια δίκη.

21 Παρατηρείται, καταρχάς, ότι, καίτοι, στο παρόν στάδιο εξελίξεως του κοινοτικού δικαίου, ο τομέας των αμέσων φόρων δεν εμπίπτει, αυτός καθεαυτόν, στον τομέα αρμοδιοτήτων της Κοινότητας, εντούτοις τα κράτη μέλη πρέπει να τηρούν το κοινοτικό δίκαιο κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που εξακολουθούν να έχουν (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 1995, C-279/93, Schumacker, Συλλογή 1995, σ. I-225, σκέψη 21).

22 Εφόσον οι ασφαλίσεις συνιστούν υπηρεσίες υπό την έννοια του άρθρου 60 της Συνθήκης, πρέπει να υπομνηστεί στη συνέχεια ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 59 της Συνθήκης απαγορεύει την εφαρμογή οποιασδήποτε εθνικής ρυθμίσεως η οποία εμποδίζει, χωρίς τούτο να δικαιολογείται αντικειμενικώς, τη δυνατότητα του παρέχοντος υπηρεσίες να ασκεί πράγματι το εν λόγω δικαίωμα (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-381/93, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 1994, σ. I-5145, σκέψη 16).

23 Υπό το πρίσμα της ενιαίας αγοράς και προκειμένου να καταστεί δυνατή η πραγματοποίηση των στόχων της, το άρθρο 59 της Συνθήκης απαγορεύει επίσης την εφαρμογή οποιασδήποτε εθνικής ρυθμίσεως που έχει ως αποτέλεσμα να καθίσταται η παροχή υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών δυσκολότερη απ' ό,τι η παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιείται αποκλειστικώς στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους (προμνησθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας, σκέψη 17).

24 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι η επίδικη στην κύρια δίκη νομοθεσία καθιερώνει διαφορετικό φορολογικό καθεστώς για τις ασφαλίσεις ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως, αναλόγως του αν οι ασφαλίσεις αυτές συνάπτονται με εταιρίες εγκατεστημένες ή μη εγκατεστημένες στη Σουηδία. Αυτή η διαφορά μεταχειρίσεως εξηγείται, κατά την άποψη της Σουηδικής Κυβερνήσεως, από την αδυναμία εφαρμογής του ιδίου καθεστώτος σε αμφότερες τις περιπτώσεις και από την ανάγκη καλύψεως του φορολογικού κενού που θα προέκυπτε από τη μη φορολόγηση της αποταμιεύσεως που πραγματοποιείται με τη μορφή ασφαλίσεως ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως μέσω εταιριών μη εγκατεστημένων στη Σουηδία.

25 Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί μήπως μια τέτοια νομοθεσία δημιουργεί εμπόδια στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και κατά πόσον, σε μια τέτοια περίπτωση, τα εμπόδια αυτά δικαιολογούνται από τους λόγους που επικαλείται η Σουηδική Κυβέρνηση.

26 Πρώτον, σε αντίθεση προς τους συνάπτοντες ασφάλιση ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως με εταιρίες εγκατεστημένες στη Σουηδία, οι συνάπτοντες τέτοια ασφάλιση με εταιρίες που δεν είναι εγκατεστημένες στη χώρα αυτή οφείλουν να καταγράφονται και να δηλώνουν την καταβολή των ασφαλίστρων σε μια κεντρική υπηρεσία, το Skattemyndigheten, η οποία είναι επίσης αρμόδια προς χορήγηση της απαλλαγής ή της μειώσεως του φόρου. Οι αντισυμβαλλόμενοι υποχρεούνται, επιπλέον, να καταβάλλουν οι ίδιοι τον φόρο και να εκταμιεύουν προς τούτο χρηματικά ποσά, πράγμα το οποίο, όπως επισήμανε η J. Safir, έχει γι' αυτούς αρνητικές συνέπειες από πλευράς διαθεσίμου

χρηματικού κεφαλαίου. Ασφαλώς, τέτοιες υποχρεώσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν, αυτές καθεαυτές, ως αντιβαίνουσες στο κοινοτικό δίκαιο. Ωστόσο, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι οι υποχρεώσεις αυτές, προστιθέμενες στην υποχρέωση τηρήσεως μιας συγκεντρωτικής διαδικασίας, μπορούν να αποτρέψουν τους ενδιαφερομένους από τη σύναψη συμβάσεων ασφαλίσεως ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως με εταιρίες μη εγκατεστημένες στη Σουηδία, στο μέτρο που δεν θα υποχρεούνταν να τηρήσουν καμία διατύπωση αν συνήπταν τέτοιες συμβάσεις ασφαλίσεως με εταιρίες εγκατεστημένες στη Σουηδία, οπότε ο φόρος θα βάρυνε την εταιρία.

27 Δεύτερον, από τις εξηγήσεις που παρασχέθηκαν από τη Σουηδική Κυβέρνηση κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση προκύπτει ότι, αν η εξαγορά, μετά μακρό χρονικό διάστημα, μιας ασφαλίσεως ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως που έχει συναφθεί με εταιρία μη εγκατεστημένη στη Σουηδία δεν είναι επαχθέστερη για τον αντισυμβαλλόμενο απ' ό,τι η εξαγορά μιας ασφαλίσεως συναφθείσας με εταιρία εγκατεστημένη στο κράτος αυτό, αυτό μπορεί να μην ισχύει σε περίπτωση εξαγοράς σε βραχύ χρονικό διάστημα. Ο επαχθέστερος χαρακτήρας της εξαγοράς, μετά από βραχύ χρονικό διάστημα, μιας ασφαλίσεως ζωής που έχει συναφθεί με εταιρία μη εγκατεστημένη στη Σουηδία αποτελεί ένα επιπλέον στοιχείο ικανό να αποθαρρύνει τον συνάπτοντα μια τέτοια σύμβαση ασφαλίσεως, καθόσον αυτός, κατά τον χρόνο της συνάψεως της συμβάσεως, αγνοεί το εάν και, ενδεχομένως, το πότε θα προβεί στην εξαγορά.

28 Τρίτον, όταν ο αντισυμβαλλόμενος εταιρίας μη εγκατεστημένης στη Σουηδία ζητεί την απαλλαγή του από τον φόρο επί των ασφαλίστρων ή τη μείωση του φόρου αυτού, το Skattemyndigheten απαιτεί την προσκόμιση ακριβών πληροφοριών όσον αφορά τη φορολογία εισοδήματος στην οποία υπόκειται η εταιρία αυτή, εκτός αν η υπηρεσία αυτή διαθέτει ήδη τις σχετικές πληροφορίες. Όμως, όπως υποστήριξε η J. Safir, μια τέτοια απαίτηση είναι ιδιαίτερα επαχθής για τον αντισυμβαλλόμενο. Η απαίτηση αυτή μπορεί, εξάλλου, να αποτρέψει τις ασφαλιστικές εταιρίες που δεν ασκούν ακόμα δραστηριότητα στη σουηδική αγορά να παράσχουν υπηρεσίες εντός της αγοράς αυτής, καθόσον συνεπάγεται ότι οι εταιρίες αυτές θα παρέχουν στους δυνητικούς πελάτες τους ακριβείς πληροφορίες σχετικά με το φορολογικό καθεστώς στο οποίο υπάγονται εντός άλλου κράτους μέλους.

29 Τέταρτον, η επίδικη νομοθεσία στην κύρια δίκη προβλέπει ότι ο καθορισμός του φόρου που επιβάλλεται στα ασφάλιστρα εξαρτάται από την εκ μέρους της διοικήσεως εκτίμηση του φορολογικού καθεστώτος που ισχύει για τον μη

εγκατεστημένο στη Σουηδία ασφαλιστή. Όμως, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, το Skattemyndigheten και το Riksskatteverket έλαβαν, το 1995, διαφορετικές αποφάσεις επί των αιτήσεων απαλλαγής από τον φόρο τις οποίες υπέβαλαν ορισμένες βρετανικές ασφαλιστικές εταιρίες, ενώ δεν είχε μεταβληθεί το βρετανικό φορολογικό καθεστώς. Φαίνεται, συνεπώς, ότι αυτές οι αποκλίσεις όσον αφορά την εκτίμηση του φορολογικού καθεστώτος που εφαρμόζεται στους μη εγκατεστημένους στη Σουηδία ασφαλιστές είναι ικανές να δημιουργήσουν αβεβαιότητα δυνάμενη να αποτρέψει τους αντισυμβαλλομένους να συνάπτουν, με ασφαλιστές μη εγκατεστημένους στη Σουηδία, μακράς διαρκείας συμβάσεις όπως οι συμβάσεις ασφαλίσεως ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως.

30 Υπό τις συνθήκες αυτές, μια νομοθεσία όπως η επίδικη στην κύρια δίκη ενέχει ένα σύνολο στοιχείων ικανών να αποτρέψουν τους μεν αντισυμβαλλομένους να συνάπτουν ασφαλίσεις ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως με εταιρίες μη εγκατεστημένες στη Σουηδία, τις δε ασφαλιστικές εταιρίες να παρέχουν τις υπηρεσίες τους εντός της σουηδικής αγοράς.

31 Πρέπει να προστεθεί ότι, μολονότι η επίδικη νομοθεσία στην κύρια δίκη επιτρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο φόρος που ισχύει εντός άλλου κράτους μέλους ώστε να εξασφαλίζεται, σύμφωνα με τη Σουηδική Κυβέρνηση, η τήρηση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως που επιβάλλει το κοινοτικό δίκαιο, τίθεται, εντούτοις, θέμα κατωτάτου ορίου δεδομένου ότι, όπως επισήμανε η J. Safir, ο φόρος αυτός δεν λαμβάνεται υπόψη όταν δεν αντιστοιχεί τουλάχιστον στο ένα τέταρτο του φόρου που ισχύει στη Σουηδία. Πράγματι, ο φόρος που ισχύει εντός άλλου κράτους μέλους πρέπει να αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το ένα τέταρτο του φόρου επί των ασφαλίστρων, ώστε να μπορεί αυτός να μειωθεί κατά το ήμισυ, και τουλάχιστον το ήμισυ του φόρου αυτού, ώστε να μπορεί να χορηγηθεί πλήρης απαλλαγή. Από αυτό το κατώτατο όριο προκύπτει ότι η φορολόγηση της αποταμιεύσεως που πραγματοποιείται υπό μορφή ασφαλίσεως ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως μέσω εταιριών μη εγκατεστημένων στη Σουηδία μπορεί να είναι, στις περισσότερες περιπτώσεις, υψηλότερη από αυτή που πλήττει την ανάλογη αποταμίευση που πραγματοποιείται μέσω εταιριών εγκατεστημένων στο κράτος αυτό.

32 Εξάλλου, πρέπει να παρατηρηθεί ότι μια νομοθεσία όπως η σουηδική καθιστά δύσκολη, αν όχι αδύνατη, για το εθνικό δικαστήριο που καλείται να ελέγξει μήπως το φορολογικό καθεστώς εισάγει διακρίσεις, τη σύγκριση μεταξύ, αφενός, του φόρου επί της αποδόσεως του κεφαλαίου, που πλήττει τις

ασφαλίσεις που συνάπτονται με εταιρίες εγκατεστημένες στη Σουηδία, και, αφετέρου, του φόρου επί των ασφαλίστρων που καταβάλλονται στις μη εγκατεστημένες στο κράτος αυτό εταιρίες.

33 Όμως, υπάρχουν άλλα συστήματα, εξασφαλίζοντα μεγαλύτερη διαφάνεια και εξίσου ικανά να καλύψουν το φορολογικό κενό που επικαλείται η Σουηδική Κυβέρνηση, περιορίζοντα όμως λιγότερο την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, όπως το σύστημα του φόρου επί της αποδόσεως του κεφαλαίου της ασφαλίσεως ζωής, υπολογιζομένου με τυποποιημένη μέθοδο, το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί κατά τον ίδιο τρόπο σε όλες τις ασφαλίσεις ανεξαρτήτως του αν έχουν συναφθεί με εταιρίες εγκατεστημένες εντός του ενδιαφερομένου κράτους μέλους ή με εταιρίες εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος.

34 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι λόγοι που επικαλείται η Σουηδική Κυβέρνηση, ήτοι η αδυναμία εφαρμογής στις ασφαλίσεις ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως που συνάπτονται με εταιρίες μη εγκατεστημένες στη Σουηδία του ιδίου φορολογικού καθεστώτος που εφαρμόζεται στις αντίστοιχες ασφαλίσεις που συνάπτονται με εταιρίες εγκατεστημένες στο κράτος αυτό, καθώς και η ανάγκη καλύψεως του φορολογικού κενού που θα προέκυπτε από τη μη φορολόγηση της αποταμιεύσεως που πραγματοποιείται υπό μορφή ασφαλίσεως ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως μέσω εταιριών μη εγκατεστημένων στη Σουηδία, δεν μπορούν να δικαιολογήσουν εθνική νομοθεσία περί φορολογήσεως των ασφαλίσεως ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως η οποία ενέχει ένα σύνολο στοιχείων τόσο περιοριστικών για την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών όπως η επίδικη νομοθεσία στην κύρια δίκη.

35 Ενόψει των ανωτέρω, παρέλκει η εξέταση του κατά πόσον μια τέτοια νομοθεσία αντιβαίνει επίσης στα άρθρα 6, 73 Β και 73 Δ της Συνθήκης.

36 Στο εθνικό δικαστήριο πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 59 της Συνθήκης απαγορεύει την εφαρμογή εθνικής νομοθεσίας περί φορολογήσεως των ασφαλίσεων ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως όπως η επίδικη στην κύρια δίκη.

Επί των δικαστικών εξόδων

37 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Σουηδική, η Δανική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με απόφαση της 22ας Μαρτίου 1996 το Länsrätten i Dalarnas län, πρώην Länsrätten i Kopparbergs län, αποφαίνεται:

Το άρθρο 59 της Συνθήκης ΕΚ απαγορεύει την εφαρμογή εθνικής νομοθεσίας περί φορολογήσεως των ασφαλίσεων ζωής διά κεφαλαιοποιήσεως όπως η επίδικη στην κύρια δίκη.

Rodríguez Iglesias Gulmann Ragnemalm

Wathelet Schintgen Mancini

Moitinho de Almeida Kapteyn Murray

Edward Puissochet Hirsch Jann

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 28 Απριλίου 1998.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias